

C/2024/3416

31.5.2024

POSIEDZENIE PLENARNE LXXI COSAC

Bruksela, 24–26 marca 2024 r.

Uwagi LXXI posiedzenia COSAC

(C/2024/3416)

Kadencja parlamentarna 2019–2024

- (1) Pod koniec kadencji europejskiej naznaczonej kilkoma kryzysami COSAC pragnie podkreślić postęp poczyniony przez Unię Europejską w budowaniu zjednoczonej, silnej ekonomicznie, ekologicznej i opartej na solidarności unii.
- (2) COSAC przypomina priorytety programu strategicznego na lata 2019–2024, do których należą: ochrona obywateli i swobód; rozwijanie silnej i prężnej bazy gospodarczej; budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy oraz promowanie europejskich interesów i wartości na scenie światowej. Poczyniono ogromne postępy, lecz priorytety te należy w dalszym ciągu realizować.

Program strategiczny na lata 2024–2029

- (3) COSAC z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie programu strategicznego na lata 2024–2029 oraz obszary priorytetowe zaproponowane przez przewodniczącego Rady Europejskiej w piśmie z 24 czerwca 2023 r., a mianowicie: konsolidację naszej bazy gospodarczej i społecznej; sprostanie wyzwaniom energetycznym; wzmacnianie bezpieczeństwa i obronności oraz pogłębianie współpracy z resztą świata.
- (4) COSAC popiera kluczowe priorytety i niezbędne środki na rzecz silnej, dynamicznej, konkurencyjnej i zjednoczonej Europy, określone w Deklaracji z Grenady z 6 października 2023 r. Priorytety te odzwierciedlają obecne wyzwania Unii Europejskiej w następujących obszarach: bezpieczeństwo i obrona, odporność i konkurencyjność, energetyka, migracja, zaangażowanie globalne i rozszerzenie. W świetle agresji Rosji COSAC podkreśla, że stan bezpieczeństwa w Europie uległ zasadniczemu pogorszeniu, a dalsze wsparcie dla Ukrainy musi być przedmiotem najwyższej troski w dającej się przewidzieć przyszłości.
- (5) COSAC przypomina o znaczeniu rolnictwa w Europie, które stanowi strategiczny zasób dla państw członkowskich i autonomii żywnościowej Unii Europejskiej. Dlatego COSAC uważa za niezbędne zmniejszenie obciążeń sektora, wzmocnienie skuteczności wspólnej polityki rolnej i promowanie skuteczniejszej reakcji Europy na nieuczciwą konkurencję ze strony państw trzecich.
- (6) COSAC zachęca instytucje europejskie, aby w dalszym ciągu słuchały obywateli europejskich, w szczególności poprzez zalecenia przyjęte przez Konferencję w sprawie przyszłości Europy.
- (7) Jeśli chodzi o konsolidację bazy gospodarczej i społecznej, COSAC podkreśla znaczenie odporności i konkurencyjności Unii Europejskiej.
- (8) Aby osiągnąć ambitne cele klimatyczne UE, COSAC zachęca Unię Europejską do dążenia do efektywności energetycznej, trzeźwości energetycznej, efektywnego gospodarowania zasobami, obiegu zamkniętego, dekarbonizacji, odporności na klęski żywiołowe i przystosowania się do zmiany klimatu. COSAC podkreśla jednak, że środki ustawodawcze dotyczące transformacji ekologicznej powinny być zgodne z filarem społecznym UE i zapewniać zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny, biorąc pod uwagę potrzeby pracowników i przedsiębiorstw.
- (9) Jeśli chodzi o bezpieczeństwo i obronę, COSAC podkreśla znaczenie wzmacniania obronności w Unii Europejskiej poprzez inwestycje w jej bazę przemysłową i technologiczną, między innymi poprzez włączanie MŚP do łańcuchów dostaw przemysłu obronnego, aby osiągnąć globalną konkurencyjność i gotowość Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony. W tym kontekście COSAC zachęca UE i NATO do dalszego pogłębiania i poszerzania współpracy oraz do koordynacji działań przeciwko uniwersalnemu zagrożeniom dla bezpieczeństwa zgodnie z ich wspólną deklaracją z 10 stycznia 2023 r., ze szczególnym uwzględnieniem państw członkowskich najbardziej narażonych na zagrożenie militarne.

- (10) Współpraca UE–NATO i współpraca transatlantycka powinny również przyczynić się do gotowości i odporności gospodarki, społeczeństwa i instytucji na wszystkich szczeblach w sytuacjach kryzysu i konfliktu.
- (11) COSAC odnotowuje publikację wspólnego komunikatu Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa pt. „Nowa Strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego: osiągnięcie gotowości UE dzięki zdolnemu do reagowania i odpornemu europejskiemu przemysłowi obronnemu” (JOIN(2024) 10 final) oraz wniosek Komisji Europejskiej dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego oraz ramy środków w celu zapewnienia terminowej dostępności i dostaw produktów związanych z obronnością („EDIP”) (2024/0061 (COD)), oba dokumenty opublikowane 5 marca 2024 r.
- (12) COSAC zachęca do debaty na temat europejskich obligacji obronnych w celu wzmocnienia zdolności obronnych UE. Popiera także uznanie wszelkiego wzrostu inwestycji związanych z obronnością za istotny czynnik przy ocenie przez Komisję istnienia nadmiernego deficytu w kontekście nowego europejskiego paktu stabilności i wzrostu.
- (13) Jeśli chodzi o współpracę międzynarodową, COSAC zachęca do zacieśniania stosunków z podmiotami, które promują wartości Unii Europejskiej, zwłaszcza w zakresie demokracji i praworządności.
- (14) COSAC wspiera proces rozszerzenia jako geostrategiczną inwestycję w pokój, bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt. COSAC z zadowoleniem przyjmuje sfinalizowanie przez Komisję wniosków dotyczących propozycji ram negocjacyjnych z Ukrainą i Republiką Mołdawii, pod warunkiem ich zatwierdzenia przez Radę, i wzywa do podjęcia działań na rzecz rozpoczęcia rozmów akcesyjnych z Gruzją, zgodnie z podejściem opartym na wynikach. Wzywa kandydatów do członkostwa, aby przy wsparciu Unii Europejskiej zintensyfikowali wysiłki na rzecz reform, zwłaszcza w dziedzinie praworządności, zgodnie z kryteriami kopenhaskimi. Jednocześnie należy podjąć niezbędne reformy, aby zapewnić, by rozszerzona Unia Europejska mogła w dalszym ciągu skutecznie funkcjonować w interesie obywateli UE.
- (15) Aby w jak największym stopniu zaangażować obywateli UE, COSAC nalega na konsultacje lub ewentualnie udział parlamentów narodowych w opracowywaniu programu strategicznego.

Otwarta strategiczna autonomia: konkurencyjność i odporność

- (16) Jak stwierdzono na posiedzeniu w Madrycie, COSAC uważa kwestię otwartej autonomii strategicznej za jeden z kluczowych elementów bieżących i przyszłych prac Unii Europejskiej na rzecz suwerennej i bardziej odpornej Europy dzięki utrzymaniu długoterminowej konkurencyjności, opartej w większym stopniu na innowacjach.
- (17) COSAC ponownie stwierdza potrzebę wzmocnienia przez Unię bazy gospodarczej i przemysłowej oraz zasobów i możliwości, które są dla Unii niezbędne, aby zapewnić jej strategiczną autonomię i współpracę z partnerami w coraz bardziej konkurencyjnym i złożonym świecie bez rezygnacji ze społecznej gospodarki rynkowej i korzyści płynących z otwartej gospodarki światowej.
- (18) COSAC przyjmuje z zadowoleniem fakt, że koncepcja otwartej strategicznej autonomii, początkowo bardziej związana z bezpieczeństwem i obroną, ma obecnie sens gospodarczy. Przyczyniają się do tego ostatnie konkluzje i oświadczenia przywódców z 2023 r., w tym niektóre wygłoszone podczas prezydentury hiszpańskiej. Przyczynia się do tego także dokument Resilient EU2030 przedstawiony na nieformalnym spotkaniu Rady Europejskiej w Granadzie.

Ukraina

- (19) COSAC ponawia oświadczenia wygłoszone podczas spotkań w Pradze, Sztokholmie i Madrycie, w których stanowczo i jednoznacznie potępił niesprobowaną, nieuzasadnioną i bezprawną napaść Rosji na Ukrainę, jej wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, a także współudział Białorusi w jej prowadzeniu, oraz tymczasową okupację i próby aneksji części terytorium Ukrainy, co stanowi rażące naruszenie Karty Narodów Zjednoczonych.

- (20) COSAC ponownie domaga się natychmiastowego i bezwarunkowego zaprzestania nielegalnych działań wojskowych przez Rosję, wycofania wszystkich jej sił i sprzętu wojskowego z terytorium Ukrainy do granic uznanych przez społeczność międzynarodową oraz natychmiastowego zaprzestania użycia siły i wszelkich innych form przemocy wobec Ukrainy.
- (21) Po raz kolejny COSAC wyraża niezachwiane poparcie dla niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy, Mołdawii, Gruzji i Armenii w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową oraz dla niezbywalnego prawa Ukrainy do samoobrony przed agresją Rosji.
- (22) COSAC wzywa Unię Europejską i państwa członkowskie do dalszego zapewniania Ukrainie i jej mieszkańcom zdecydowanego wsparcia politycznego, dyplomatycznego, gospodarczego, wojskowego, technicznego i humanitarnego tak długo, jak to będzie konieczne do zakończenia wojny napastniczej Rosji i przywrócenia suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy. Jeżeli chodzi o wsparcie wojskowe, COSAC popiera ideę kontynuowania pomocy wojskowej przez kanały dwustronne, Europejski Instrument na rzecz Pokoju, a także dzięki dostawom od partnerów spoza Unii Europejskiej, w szczególności poprzez przyspieszenie dostaw pocisków i amunicji w ramach inicjatywy przewidującej dostarczenie miliona sztuk amunicji artyleryjskiej oraz systemów ochrony przeciwlotniczej, aby chronić naród ukraiński oraz jego infrastrukturę krytyczną i energetyczną. Nie ma to wpływu na szczególny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich.
- (23) COSAC wspiera wysiłki Ukrainy na rzecz budowy samowystarczalnego przemysłu obronnego, w szczególności dzięki znacznemu wzmocnieniu współpracy przemysłu obronnego z państwami członkowskimi.
- (24) COSAC podkreśla znaczenie utrzymania jedności i wzmocnienia współpracy międzynarodowej, aby zapewnić Ukrainie zwycięstwo w wojnie z Federacją Rosyjską.
- (25) COSAC ponownie wyraża swoje uznanie i poparcie dla europejskich i międzynarodowych wysiłków na rzecz przywrócenia i odbudowy Ukrainy. Wzywa instytucje UE i państwa członkowskie do przyspieszenia wysiłków na rzecz wykorzystania zamrożonych rosyjskich aktywów do wspierania odbudowy i rekonstrukcji Ukrainy.
- (26) COSAC z zadowoleniem przyjmuje wysiłki dyplomatyczne podejmowane, aby zapewnić jak największe międzynarodowe poparcie dla podstawowych zasad i celów ukraińskiego planu pokojowego. Podkreśla swoje poparcie dla wdrożenia planu pokojowego i zorganizowania światowego szczytu w sprawie formuły pokojowej, przypominając, że kompleksowy, sprawiedliwy i trwały pokój w Ukrainie musi opierać się na pełnym poszanowaniu jej niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową. Osiągnięcie tego celu stanowiłoby istotny wkład we wzmacnianie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.
- (27) COSAC jest zadowolony z niedawno przyjętego przez Parlament Europejski i Radę rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Ukrainy w następstwie porozumienia Rady Europejskiej w sprawie przeglądu wieloletnich ram finansowych UE. Instrument na rzecz Ukrainy – z budżetem w wysokości do 50 mld EUR w formie dotacji i pożyczek na lata 2024–2027 – będzie wspierał Ukrainę i jej odbudowę oraz pomagać temu krajowi w drodze do członkostwa w UE.
- (28) COSAC uważa, że konieczne jest pociągnięcie rosyjskiego przywództwa i jego popleczników do odpowiedzialności za wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, oraz za ogromne szkody spowodowane przez tę wojnę, a także wszelkich osób, które brały udział w zbrodniach wojennych lub popełniły te zbrodnie lub inne poważne przestępstwa, oraz w pełni popiera dochodzenie Międzynarodowego Trybunału Karnego w Ukrainie, jak również wszelkie inne inicjatywy, które mają zapobiegać bezkarności, w tym ustanowienie międzynarodowego trybunału karnego w celu osądzenia zbrodni agresji przeciwko Ukrainie i utworzenie przyszłego mechanizmu kompensacyjnego.
- (29) COSAC wyraża swoje pełne poparcie dla lublańsko-haskiej konwencji w sprawie współpracy międzynarodowej w zakresie prowadzenia dochodzeń w sprawie ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennych i innych zbrodni międzynarodowych oraz ich ścigania i wzywa wszystkie państwa członkowskie do jej podpisania.

- (30) COSAC popiera środki, które mają osłabić zdolność Rosji do prowadzenia wojny, w tym sankcje przyjęte przez Unię Europejską, i wzywa do ich pełnego i skutecznego wdrożenia oraz do zwiększenia wysiłków we współpracy z partnerami, aby zablokować wszelkie próby obejścia tych sankcji. Jest zadowolony z przyjęcia 13. pakietu sankcji 23 lutego 2024 r., który ma w dalszym ciągu ograniczać dostęp Rosji do technologii wojskowych, takich jak drony, oraz dodania nowych przedsiębiorstw i osób do listy przedsiębiorstw i osób uczestniczących w rosyjskich działaniach wojennych.
- (31) COSAC potępia wojskowe, materialne i inne wsparcie, którego pewne kraje i siły poplecnicze nadal udzielają Rosji w kontekście wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, i wzywa te kraje do zakończenia takich działań.
- (32) COSAC po raz kolejny stanowczo potępia deportacje i nielegalne przesiedlanie ukraińskich dzieci i innej ludności cywilnej do Rosji i na Białoruś – zbrodnie, za które Międzynarodowy Trybunał Karny wydał 17 marca 2023 r. międzynarodowy nakaz aresztowania prezydenta Rosji – oraz wzywa te kraje do zagwarantowania ich natychmiastowego i bezpiecznego powrotu.
- (33) COSAC potępia celowe ataki Rosji na cywilną i krytyczną infrastrukturę Ukrainy, w tym placówki eksportujące zboże, oraz rosyjskie działania zakłócające wolność żeglugi na Morzu Czarnym, które pokazują, że Rosja nadal wykorzystuje żywność jako broń, tym samym zagrażając światowemu bezpieczeństwu żywnościowemu. COSAC z zadowoleniem przyjmuje zdecydowane działania Ukrainy prowadzące do otwarcia alternatywnej trasy morskiej, aby utrzymać eksport zboża po jednostronnym wycofaniu się Rosji z czarnomorskiej inicjatywy zbożowej. COSAC wyraża poparcie dla wszelkich starań mających umożliwić eksport zboża, w szczególności do najbardziej zagrożonych krajów w Afryce i na Bliskim Wschodzie, oraz mających zwiększyć przepustowość unijnych korytarzy solidarnościowych i innych szlaków eksportowych ukraińskiego zboża. Istotne jest także, aby wspierać odporność rolnictwa w Afryce.
- (34) COSAC potępia próbę nielegalnej aneksji przez Federację Rosyjską tymczasowo okupowanej Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol, oraz części ukraińskich regionów Doniecka, Chersonia, Ługańska i Zaporozża. Potępia także organizację wyborów prezydenckich na tymczasowo okupowanych terytoriach. Wyniki tych nielegalnych wyborów będą nieważne. COSAC odnotowuje poważne i ciągle pogarszanie się warunków politycznych w Rosji, czego przejawem jest m.in. śmierć Aleksieja Nawalnego oraz wybory prezydenckie charakteryzujące się brakiem warunków do przeprowadzenia wolnych i uczciwych wyborów.
- (35) COSAC potępia politycznie motywowane prześladowania obywateli UE przez Rosję. Zwraca się do Komisji i wysokiego przedstawiciela o podjęcie niezbędnych kroków, aby zapobiec wykonywaniu przez państwa trzecie nakazów aresztowania wydanych przez Rosję w takich przypadkach.
- (36) COSAC ponownie potępia nieludzkie traktowanie w więzieniu i śmierć Aleksieja Nawalnego oraz tłumienie pokojowych demonstracji na jego cześć, a także organizację wyborów, które nie spełniały minimalnych wymogów organizacji międzynarodowych, w szczególności Rady Europy i OBWE.
- (37) COSAC ponownie wyraża poparcie dla trwającego procesu akcesyjnego Ukrainy, Mołdawii i Gruzji do UE opartego na spełnieniu warunków wymaganych w procesie rozszerzenia zgodnie z pakietem rozszerzeniowym Komisji z 2023 r. COSAC potwierdza swoje poparcie dla konieczności poczynienia postępów w procesie przystąpienia krajów Bałkanów Zachodnich do UE, zgodnie z kryteriami kopenhaskimi.
- (38) COSAC popiera skupienie się Rady Europejskiej w konkluzjach z 1 lutego 2024 r. na bezpieczeństwie i obronie, w tym na potrzebie zwiększenia ogólnej gotowości obronnej Europy i dalszego wzmocnienia jej bazy technologicznej i przemysłowej w dziedzinie obronności.

Bliski Wschód ⁽¹⁾

- (39) COSAC ponawia oświadczenia wygłoszone podczas spotkań w Madrycie i wyraża poparcie dla zdecydowanego potępienia Hamasu, przyjętego w drodze konsensusu przez Radę Europejską na posiedzeniu 15 października 2023 r. i powtórnego 26 października 2023 r., w związku z atakami tej organizacji terrorystycznej w różnych częściach Izraela.
- (40) COSAC podkreśla prawo Izraela do obrony zgodnie z prawem międzynarodowym i międzynarodowym prawem humanitarnym oraz w granicach z nich wynikających. Ponownie wzywa Hamas do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich zakładników.
- (41) COSAC wzywa również Izrael do zaprzestania nieproporcjonalnej kampanii wojskowej, która powoduje straty śmiertelne wśród ludności cywilnej na bezprecedensową skalę. COSAC przypomina o środkach zabezpieczających zarządzonych przez Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w postanowieniu z 26 stycznia 2024 r., które stanowią międzynarodowe zobowiązania prawne. Jedyną właściwą drogą postępowania w tym konflikcie powinno być prawo międzynarodowe.
- (42) COSAC potwierdza wagę zapewnienia ochrony wszystkim cywilom przez cały czas zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym. Potępia masakry dokonane 7 października na izraelskiej ludności cywilnej, w tym systematyczną przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć wobec kobiet. Ubolewa nad wszystkimi ofiarami śmiertelnymi wśród cywilów po obu stronach, z których większość stanowią kobiety i dzieci. COSAC przypomina, że Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w swoim postanowieniu z 26 stycznia 2024 r. uznał, że istnieje rzeczywiste i bezpośrednie ryzyko nieodwracalnego naruszenia praw, które uznał za wiarygodne, i w związku z tym wskazał pewne środki, które należy wdrożyć w celu ochrony tych praw.
- (43) COSAC potępia pogarszającą się sytuację humanitarną w Gazie, a zwłaszcza w Rafah, gdzie ONZ ostrzega przed ryzykiem głodu. COSAC apeluje o zapewnienie stałego, szybkiego, bezpiecznego i nieutrudnionego dostępu pomocy humanitarnej i umożliwienie dotarcia tej pomocy do potrzebujących z wykorzystaniem wszelkich niezbędnych środków, w tym bezpiecznych korytarzy humanitarnych i natychmiastowej przerwy humanitarnej prowadzącej do trwałego zawieszenia broni w celu zaspokojenia potrzeb humanitarnych. COSAC wyraża także swoje zdecydowane poparcie dla operacji „Amalthia”, mającej na celu dostarczenie bardzo potrzebnej pomocy humanitarnej do Gazy drogą morską z Cypru. COSAC podkreśla, że w swoim postanowieniu z 26 stycznia 2024 r. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości zażądał od państwa Izrael podjęcia „natychmiastowych i skutecznych środków umożliwiających świadczenie pilnie potrzebnych podstawowych usług i pomocy humanitarnej” w Gazie.
- (44) COSAC podkreśla, że międzynarodowe prawo humanitarne stanowi, że szpitale, środki medyczne i ludność cywilna przebywająca w szpitalach muszą być chronione, a jednocześnie nie mogą być wykorzystywane do operacji wojskowych, także zgodnie z art. 8 Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego. COSAC podkreśla ponadto, że prawo międzynarodowe stanowi również, że szpitale nie należy wykorzystywać do ochrony celów wojskowych przed atakiem. Szpitale muszą także natychmiast otrzymać najpilniejsze środki medyczne, a pacjentów potrzebujących pilnej opieki medycznej należy bezpiecznie ewakuować. W tym kontekście wzywa Izrael do zachowania jak największej powściągliwości w celu zapewnienia ochrony ludności cywilnej.
- (45) COSAC jest również zaniepokojony wzrostem przemocy wobec palestyńskiej ludności cywilnej na Zachodnim Brzegu, dla którego rok 2023 był najbardziej śmiertelnym rokiem od początku istnienia rejestrów ONZ.
- (46) COSAC ponownie podkreśla potrzebę uniknięcia eskalacji w regionie oraz współpracy w tym zakresie ze wszystkimi odpowiednimi partnerami, w tym z Palestyńską Władzą Narodową. COSAC ubolewa, że Palestyńska Władza Narodowa do dziś nie potępiła ataków z 7 października. COSAC zdecydowanie potępia kontrolowany przez Iran Hezbollah za wystrzelenie w kierunku Izraela od 8 października około 5 tys. pocisków raketowych, co zmusiło około 80 tys. Izraelczyków do opuszczenia domów i doprowadziło do wewnętrznego przesiedlenia. W związku z dramatyczną sytuacją w Gazie należy przewidzieć wszelkie odpowiednie środki dyplomatyczne i gospodarcze w odniesieniu do obu stron konfliktu.

(¹) Oświadczenie niemieckiej delegacji Bundestagu i Bundesratu: „Niemiecka delegacja Bundestagu i Bundesratu ubolewa, że nie może poprzeć części dotyczącej Bliskiego Wschodu. Dotyczy to projektu tekstu prezydencji, który nie odzwierciedla w wystarczającym stopniu stanowiska delegacji w tej delikatnej kwestii, częściowo ze względu na rygorystyczne przepisy Regulaminu dotyczące przyjmowania poprawek. W praktyce oznaczało to, że większość Konferencji nie mogła uznać w tekście niezbywalnego prawa Izraela do istnienia i prawa do samoobrony, przy jednoczesnym uznaniu sytuacji i cierpienia ludności cywilnej w Strefie Gazy”. Czeska delegacja z *Poslanecka sněmovna* przyłącza się do obaw wyrażonych przez niemiecki Bundestag i Bundesrat.

- (47) COSAC jest gotowy działać na rzecz wznowienia procesu politycznego w oparciu o rozwiązanie dwupaństwowe, polegające na koegzystencji w pokoju i wzajemnym bezpieczeństwie. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy dyplomatyczne na rzecz pokoju i bezpieczeństwa oraz wspiera zbliżającą się międzynarodową konferencję pokojową.
- (48) COSAC podkreśla kluczową rolę UNRWA, zarówno w odniesieniu do pomocy humanitarnej w Gazie, jak i ogólnej stabilności w regionie. Wzywa UNRWA do kontynuowania współpracy w związku z zarzutami, że kilkoro jej pracowników było zaangażowanych w ataki terrorystyczne z 7 października 2023 r.
- (49) COSAC z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie operacji w zakresie bezpieczeństwa morskiego Aspides w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony jako niezbędny krok w kierunku rozwiązania problemów dotyczących bezpieczeństwa morskiego na Morzu Czerwonym i w Zatoce Adeńskiej, przyczyniający się również do zapewnienia swobody żeglugi na szerszym obszarze Europy i Indo-Pacyfiku.

Polityka równości płci a reprezentacja kobiet i mężczyzn w parlamencie

- (50) COSAC z zadowoleniem przyjmuje promowanie przejrzystości w instytucjach demokratycznych poprzez statystyki dotyczące reprezentacji kobiet i mężczyzn, regularną ocenę polityki równości płci i składanie sprawozdań z postępów. Według Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) wskaźnik równości płci dla Unii Europejskiej wyniósł w 2023 r. średnio 70,2 pkt Oznacza to, że wskaźnik równości po raz pierwszy przekroczył 70 pkt, co stanowi wzrost o 1,6 pkt od 2022 r. Wzrost ogólnego wyniku Unii Europejskiej jest największym wzrostem rocznym od pierwszej edycji wskaźnika w 2013 r.
- (51) COSAC zwraca także uwagę, że według EIGE w 2023 r. odsetek kobiet w parlamentach narodowych Unii Europejskiej wzrósł do 33 pkt (idem 2022 i 2021).
- (52) COSAC z zadowoleniem przyjmuje deklarację trzech prezydencji w Radzie UE (Hiszpanii, Belgii i Węgier) w sprawie równości płci, przyjętą 26 i 27 lutego 2024 r. na nieformalnym posiedzeniu unijnych ministrów ds. równości płci, oraz że kwestia ta zostanie również poruszona w sprawozdaniu Komisji Europejskiej na temat praworządności.
- (53) COSAC wzywa europejską komisarz ds. równości do publikowania rocznego sprawozdania na temat reprezentacji kobiet w organach decyzyjnych. Sprawozdanie to mogłoby być przedmiotem wymiany poglądów w parlamentach narodowych. COSAC podkreśla potrzebę promowania równości płci i aktywnego udziału kobiet w procesach decyzyjnych, a także w parlamentach narodowych.
- (54) COSAC uważa, że struktury i funkcjonowanie parlamentów narodowych powinny w większym stopniu uwzględniać kwestię płci. Odnosi się do zestawów narzędzi EIGE, które można wykorzystać, aby uczynić instytucję bardziej wrażliwą na aspekt płci, w szczególności poprzez samoocenę, system oceny lub interpretację wrażliwości parlamentu na aspekt płci. Podsumowując, kroki te umożliwiają obiektywną ocenę polityk i interwencji mających na celu wzmocnienie równości kobiet i mężczyzn w parlamencie.
- (55) COSAC zauważa, że z odpowiedzi na kwestionariusz do 41. sprawozdania półrocznego COSAC wynika, że w większości parlamentów narodowych Unii Europejskiej kobiety stanowią mniejszość nie tylko jako posłanki, ale także jako osoby zajmujące odpowiedzialne stanowiska i w administracji parlamentarnej.
- (56) COSAC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że większość parlamentów narodowych organizuje już specjalne rozwiązania dla parlamentarzystów lub personelu posiadającego dzieci, takie jak udogodnienia do karmienia piersią, opieka nad dziećmi lub możliwość śledzenia posiedzeń w internecie. Zachęca do podjęcia niezbędnych środków ustawodawczych lub regulacyjnych w celu zapewnienia równowagi między życiem prywatnym i politycznym, niezależnie od płci.
- (57) COSAC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że prawie co drugie zgromadzenie narodowe posiada specjalną komisję zajmującą się kwestiami płci lub zajmuje się tymi kwestiami w ramach jednej lub kilku innych komisji.
- (58) COSAC z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że parlamenty narodowe opracowują i przyjmują plany działania na rzecz równości płci, a także wytyczne dotyczące języka uwzględniającego aspekt płci i języka neutralnego płciowo.

- (59) COSAC z zadowoleniem przyjmuje aktywne promowanie równości płci we wszystkich sferach życia politycznego poprzez zrównoważoną reprezentację kobiet i mężczyzn w organach decyzyjnych, organach politycznych i na odpowiedzialnych stanowiskach. Uznaje, że równość płci można osiągnąć jedynie poprzez proaktywne działania i ukierunkowane polityki mające na celu wyeliminowanie barier strukturalnych i kulturowych, które ograniczają udział kobiet w życiu politycznym.
- (60) COSAC popiera wprowadzenie konkretnych środków zapewniających równy dostęp do stanowisk politycznych polegających na promowaniu parytetu płci na listach wyborczych, w kandydaturach i nominacjach na stanowiska polityczne.
- (61) COSAC wzywa do uwzględnienia aspektu płci we wszystkich obszarach przy opracowywaniu i wdrażaniu prawodawstwa oraz przy sporządzaniu budżetów.
- (62) COSAC zachęca do eliminowania dyskryminacji i przeszkód w udziale kobiet w życiu politycznym poprzez przyjęcie strategii w zakresie promowania i opieki mentorskiej oraz zwiększenie dostępu do szkoleń politycznych. Może to obejmować tworzenie sieci i platform umożliwiających kobietom dzielenie się doświadczeniami, pomaganie sobie nawzajem i wzmacnianie ich wspólnego głosu.
- (63) COSAC zachęca do walki ze stereotypami płci w polityce poprzez promowanie zróżnicowanej reprezentacji kobiet i mężczyzn, docenianie ich umiejętności i pomysłów oraz zachęcanie ich do aktywnego udziału w debatach politycznych i podejmowaniu decyzji. Konieczne jest odrzucenie wszelkich form dyskryminacji, seksizmu i nękania w polityce oraz praca nad stworzeniem bezpiecznego, pełnego szacunku i włączającego środowiska politycznego dla wszystkich osób.
- (64) COSAC wzywa do równego i znaczącego udziału kobiet i mężczyzn na wszystkich szczeblach sprawowania rządów dzięki zwiększaniu ich obecności w organach decyzyjnych, komisjach i organach doradczych. Ponadto należy zachęcać do zachowania równowagi płci w delegacjach parlamentarnych odbywających misje zagraniczne.
- (65) COSAC z zadowoleniem przyjmuje współpracę między instytucjami parlamentarnymi oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, instytutami badawczymi i ekspertami zajmującymi się problematyką płci w celu pogłębienia wiedzy, wymiany dobrych praktyk i udoskonalenia polityki w zakresie równości płci w polityce.

Przyszłość demokracji i praworządności w Europie

- (66) COSAC zauważa, że w ostatnich latach w niektórych państwach członkowskich kwestionowano praworządność i podkreśla, że praworządność i demokracja są fundamentem Unii Europejskiej oraz że praworządność musi być w pełni przestrzegana przez wszystkie państwa członkowskie i przez UE, a także kraje kandydujące, ponieważ zapewnia skuteczne stosowanie prawa Unii i odgrywa kluczową rolę w funkcjonowaniu Unii.
- (67) COSAC uznaje ważną rolę parlamentów w promowaniu silniejszej europejskiej kultury praworządności i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że roczne sprawozdanie Komisji Europejskiej na temat praworządności zawiera zalecenia dla wszystkich państw członkowskich, wzywające je do wdrożenia niezbędnych reform w zakresie praworządności.
- (68) COSAC pragnie zachęcać do kontaktów między Komisją Europejską a rządami/parlamentami w celu organizowania, w razie potrzeby, reform mających na celu poprawę praworządności w państwach członkowskich. W tym kontekście COSAC zaleca, aby parlamenty narodowe analizowały sprawozdanie roczne na posiedzeniach komisji lub na sesji plenarnej, korzystając z wiedzy eksperckiej niezależnej instytucji krajowej specjalizującej się w praworządności i demokracji.
- (69) COSAC uważa, że w odniesieniu do praworządności wszystkie państwa członkowskie powinny być oceniane w ten sam sposób. Podstawowe zasady i wartości Unii Europejskiej nie podlegają negocjacji, a praworządność należy lepiej chronić, w szczególności poprzez stosowanie mechanizmu warunkowości i rozważenie rozszerzenia koncepcji praworządności na prawa socjalne, oraz poprzez wzmocnienie gwarancji w odniesieniu do równości płci w Unii. Ponadto COSAC uważa, że rozporządzenie w sprawie warunkowości związanej z praworządnością ma ogromne znaczenie dla ochrony budżetu UE. COSAC pragnie również wzmocnić sekcję poświęconą trudnościom napotykanym przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego w Unii Europejskiej.
- (70) COSAC uważa, że promowanie praworządności oznacza lepsze warunki życia dla obywateli Europy. COSAC chce podkreślić znaczenie europejskiej inicjatywy obywatelskiej jako głównego instrumentu demokracji uczestniczącej w Unii Europejskiej. Silna kultura praworządności i zaangażowania obywatelskiego jest niezbędna. Coroczna konferencja na temat stanu praworządności w UE powinna być organizowana z udziałem obywateli.

- (71) COSAC uważa również, że wzmocnienie wartości demokratycznych wymaga docenienia roli parlamentów narodowych. Zgodnie ze sprawozdaniem w sprawie końcowych wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy Parlament Europejski powinien mieć prawo inicjatywy ustawodawczej, a UE powinna dokonać przeglądu mechanizmu umożliwiającego parlamentom narodowym ocenę, czy nowe wnioski ustawodawcze na szczeblu europejskim nie naruszają ich kompetencji prawnych, oraz przyznać im możliwość występowania z inicjatywą ustawodawczą na szczeblu europejskim. Jeśli inicjatywy obywatelskie skutkują podjęciem działań przez Komisję Europejską, to podobne uprawnienie należy przyznać parlamentom narodowym. W ten sposób inicjatywa dotycząca zielonej karty, która mogłaby zostać sformalizowana, stanowi krok w kierunku wzmocnienia praw parlamentarzystów i ich udziału w europejskim procesie ustawodawczym. COSAC wzywa Radę Europejską do monitorowania wdrażania konkluzji Konferencji w sprawie przyszłości Europy oraz do przeanalizowania propozycji zawartych w rezolucji Parlamentu Europejskiego z 22 listopada 2023 r. w sprawie propozycji Parlamentu Europejskiego dotyczących zmiany Traktatów (2022/2051(INL)) i odzwierciedlonych w załączniku do niej, zgodnie z jej obowiązkiem wynikającym z art. 48 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej.
- (72) COSAC z zadowoleniem przyjmuje europejski plan działania na rzecz demokracji, negocjacje w sprawie utworzenia europejskiego organu zajmującego się kwestiami etycznymi, a także nowe rozporządzenie w sprawie przejrzystości i ukierunkowania reklam politycznych, które stanowi krok naprzód w walce z dezinformacją dzięki promowaniu niezależności i pluralizmu mediów oraz przyznaniu Unii Europejskiej większej roli w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz w walce z korupcją, którą należy wzmocnić we wszystkich obszarach.
- (73) COSAC podkreśla, że wartości i zasady zapisane w traktatach UE i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej muszą być tym bardziej chronione teraz, gdy na kontynent europejski wróciła wojna. COSAC zwraca się do instytucji UE i państw członkowskich o rozpoczęcie otwartej debaty na temat głosowania większością kwalifikowaną w celu stosowania Traktatu o Unii Europejskiej, aby reagować w przypadku poważnych i trwałych naruszeń podstawowych wartości Unii Europejskiej przez państwo członkowskie. COSAC z niecierpliwością oczekuje wyniku dyskusji Rady na temat znaczenia i wzmocnienia praworządności w kontekście przyszłych rozszerzeń.

Dostęp do informacji na temat procesu decyzyjnego Rady

- (74) COSAC zachęca Radę do podjęcia wszelkich możliwych środków w celu zapewnienia parlamentom narodowym dostępu do informacji w trakcie całego procesu ustawodawczego, odnotowuje decyzję Sekretariatu Rady o zawieszeniu dostępu parlamentów narodowych do portalu delegatów i wzywa do dialogu w celu znalezienia wspólnego rozwiązania.
- (75) COSAC pragnie podkreślić znaczenie art. 4 i 12 Traktatu o Unii Europejskiej oraz Protokołu (nr 1) do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (76) COSAC bierze pod uwagę rezolucję Parlamentu Europejskiego z 17 stycznia 2024 r. w sprawie stosowania postanowień Traktatu dotyczących parlamentów narodowych (2023/2084(INI)), w której stwierdzono, że aktywny udział parlamentów narodowych w sprawach europejskich i wzmocniona kontrola rządów krajowych przez parlamenty narodowe mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia demokratycznej rozliczalności i legitymacji systemu instytucji unijnych, podkreślając, że kontrolę parlamentarną można ułatwić dzięki większej przejrzystości w Radzie, a ponadto dostęp do dokumentów innych instytucji UE umożliwi parlamentom narodowym sprawowanie odpowiedniej kontroli.
- (77) Biorąc pod uwagę wnioski o większą przejrzystość złożony przez znaczną większość przewodniczących Konferencji Komisji Parlamentarnych do Spraw Unijnych, COSAC wzywa Radę do zapewnienia parlamentom narodowym dostępu do informacji w sposób zgodny z wyżej wymienioną rezolucją.
- (78) COSAC przypomina, że odpowiedzialność rządów krajowych przed parlamentami narodowymi, uznana w art. 10 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, jest podstawą roli izb parlamentów narodowych w Unii Europejskiej. Uważa, że parlamenty narodowe są partnerami w kwestii utrzymania równowagi instytucjonalnej UE.
- (79) COSAC zwraca się do Sekretariatu Rady o konsultacje z parlamentami narodowymi i rządami krajowymi w sprawie sposobów skutecznego zwiększenia bezpieczeństwa wymiany informacji.